

от Розалия Бикс

Предполагам, че всеки дошъл тук тази вечер е бил докоснат в някой миг или по-задълго от света на твореца и човека Маргарита Арнаудова. И днес си живее с една цветна усмихната следа, може би следичка, в съзнанието си. Истинско щастие е, че такива следи си отиват от нас последни. Доколкото съм от поколението докоснати, замислям с за щетите на онези, които идват след нас – как ще бъдат компенсирани, ще търсят ли подобна компенсация? Няма ли самите спектакли-събития заедно с многобройните писани и изговорени от колеги тук-там слова – впрочем до едно стоплени от изтънченото сияние на доброта от стореното - да потънат в дните си, невидяни, нечути, непрочетени... И ще успее ли тази книга, която държа пред себе си и към която насочвам мислите и думите си, да прокара своите следи в една такава въображаема компенсация?

Мисля, че да. Убедена съм, че да. Тази книга за Маргарита Арнаудова с надслов част от нейното верую „не мога да отделя балета от себе си“ ще изпълни сложното си предназначение. Анелия Янева, водещо име в днешните научни изследвания за балет, е

написала монографична книга с всички онези белези на съвременно академично мислене за изкуство, които в достъпен и разбираем вид осмислят процесите в тяхното движение. И тук, както и в другите си досегашни трудове на професор в Института за изследване на изкуствата към БАН, тя се визира и анализира самата гранична линия между експеримента и постигнатото, между търсенето и намирането, непрестанно изобретявайки или приспособявайки термини за тази граница. Да, при книга за Маргарита Арнаудова е малко по-лесно, защото тя „износваше децата си“ до самата премиера, оставяше на пиещите „само“ да ловят „детайлите“, като естетическа насока, жанр на творбата и спектакъла, средства за изразност, връзка между всички тях, т.е. онова, което ги прави изкуство.

Ето по-конкретно как изглежда и какво съдържа книгата (с коментар). При общ обем 270 страници, текстът на Янева е 120 страници. Оттук нататък тя се опира на своя професионален опит, на вкуса си, на предишната своя книга за Маргарита Арнаудова, отпечатана преди 16 години. Върху тази опора се наслагват голям брой подбрани и съчетавани помежду си снимки, доста от които за първи път. (Въпреки забраната в самото наименование на дизайнерите No comment group ще подчертая изискания вкус на създателите на корицата и графичния дизайн). Вярно, лишили са се от цвят – навярно заради по-старите и най-често любителски снимки. Но пък са постигнали подобаваща за такова издание атрактивност чрез разнообразието в похвати и средства: пространствени решения при макетирането на всяка страница, съчетание на шрифтове и големини с разнороден илюстративен материал, изобретателно намерени разграничители за важно – маловажно, авторско – цитатно, и най-сетне цялостно излъчване на тази бяло-сиво-черна атмосфера, което съвсем не действа подтискащо, а само подсилва яснотата на намеренията.

